PÁNDICS Tamás

Nemzeti Népegészségügyi Központ, Budapest

E-mail: pandics.tamas@nnk.gov.huDOI: <https://doi.org/10.29179/EgTud.2021.3.39>

A lakosság egészségkockázat érzékelése a COVID-19 pandémia tükrében

Összefoglalás:

Tekintettel a koronavírus pandémiára, és a pandémia leküzdését elősegítő intézkedések, eszközök a társadalom egy részéről tapasztalt elutasítottságára, a lakosság kockázatterzékelésének és a saját egészségéről történő döntéshozatalának vizsgálata egyre jelentősebb szerephez jut. A kockázatterzékelés elsősorban szubjektív értékelési folyamat. A racionális kockázat érzékelés jelentősen befolyásolhatja a kockázat mértékét és a kockázat kezelés módját, ezáltal csökkentve az egészségkárosodás bekövetkezésének lehetőségét, illetve mértékét. Tekintettel a kérdés aktualitására, a lakosság kockázatterzékelését világszerte vizsgálják. A vizsgálatok eddigi eredményei a kockázatterzékelésre korábban kidolgozott pszichometrikus paradigma és a kulturális teória létjogosultságát és alkalmazhatóságát egyértelműen igazolják. A pandémia kezdeti időszakában több országban alakult ki jelentős eltérés a területek/régiók között a járvány terjedése tekintetében, így lehetőség adódott számos korábbi, de más közegészségügyi területeken tapasztalt összefüggések vizsgálatára. Többek között igazolódni látszik a személyes tapasztalatok döntő hatása, és kiválóan megfigyelhető az optimista előítéletek dominanciája. Ugyancsak tetten érhető a képzettség hatása a racionális kockázatterzékelésre. A lakosság irracionális kockázatterzékeléséhez vezető okok ismerete egyrészt elengedhetetlen azok hatékony felszámolásához, másrészt lehetővé teszi a hatékony kockázatkommunikáció célzott tervezését, amely javítja járvánnyal kapcsolatos megelőzési és az egészségvédelmi intézkedések hatékonyságát, különös tekintettel a védőoltások elfogadottságára.

Kulcsszavak: egészségkockázat érzékelés, koronavírus pandémia